

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Aprobat definitivament per la Comissió
 d'Urbanisme de Barcelona en sessió
 de 17 ABR 2002
 La secretària

 Mercè Albiol Núñez

DILIGÈNCIA./

Aprobat inicialment pel Ple de l'Ajuntament, en
 sessió celebrada el dia 26 NOV 2001
 Santa Coloma de Gramenet, 27 NOV 2001

El Secretari General,

DILIGÈNCIA./

Aprobat provisionalment pel Ple de l'Ajuntament,
 en sessió celebrada el dia - 5 MARÇ 2002
 Santa Coloma de Gramenet, - 6 MARÇ 2002

El Secretari General,

CAN BACHS

Aquest document es compon de les següents parts:

MEMÒRIA

- 1.- Introducció
- 2.- Àmbit
- 3.- Planejament Vigent
- 4.- Estat Actual
- 5.- Proposta

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

- 1.- Situació
- 2.- Parcel·lari estat actual
- 3.- Planejament Vigent
- 4.- Fitxa núm. 34 del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic

ANNEXOS

Annex 1 -	Estudi Històric
Annex 2 -	Aixecament de l'edificació actual
Annex 3 -	Reportatge Fotogràfic
Annex 4 -	Informe Municipal sobre l'estat constructiu de l'edifici
Annex 5 -	Informe sobre l'estat actual de l'edifici de Can Bachs,
elaborat pels arquitectes BST (Bonet - Steegmann - Tiana) *

* La numeració de les fotografies a que es refereix l'informe no concorda amb la numeració del reportatge fotogràfic de l'annex 3. No s'ha unificat la numeració, entenent que no existeixen problemes per identificar les diferents patologies a les quals es refereix l'informe.

1.- INTRODUCCIÓ

La Masia de Can Bachs és una casa rural, que data del segle XVIII, que consta de planta baixa i pis, amb coberta de teula àrab a dues aigües i carener perpendicular a la façana principal.

Està situada al carrer dels Safareigs, paral·lel al carrer major, al nucli urbà primigeni de la ciutat, que al voltant de l'església vella, construïda l'any 1759, es va anar desenvolupant.

Aquest carrer pren el seu nom de l'existència dels safareigs públics, a l'actual plaça dels Safareigs, construïts l'any 1870, dels quals en l'actualitat no en queda cap vestigi. Té un traçat irregular, amb punts d'amplada inferior als quatre metres, originàriament amb petits edificis unifamiliars amb pati i d'alguna edificació plurifamiliar, situats tots segons alineació de vial i, en alguns casos, formant conjunts d'un cert interès.

La història de la casa resulta difícil de precisar, ja que no s'han trobat referències rellevants. Per la seva situació sembla factible afirmar que en els seus orígens va ser una casa lligada a una explotació agrícola, que es va fer servir exclusivament d'habitatge, conservant la seva distribució original.

A començaments del segle XX, la casa es va dividir en tres habitatges independents, modificant en la seva totalitat la distribució inicial. Més endavant, es van construir diferents afegits al pati lateral i d'altres adossats a la façana, per tal de fer-los servir de magatzem, lligat a l'activitat industrial de les naus laterals.

2.- ÀMBIT

L'àmbit de la present modificació es concreta en la masia de Can Bachs, situada al carrer dels Safareigs número 7, delimitada per la zona 7bC (parcel·les amb referència territorial 40103018 i part de la 40103017).

3.- PLANEJAMENT VIGENT

L'ordenació actual prové del Pla Especial de Reforma Interior de Santa Coloma Vella, aprovat definitivament per la Corporació Metropolitana de Barcelona en data 29 de maig de 1986, que en determina la qualificació de 7bC (equipament cultural de nova creació).

En data 12 de maig de 1997 la Comissió d'Urbanisme de Barcelona va aprovar el text refós de la Modificació Puntual del PGM que representa un canvi de delimitació de la Unitat d'Actuació per compensació, delimitant un polígon d'expropiació que inclou cinc parcel·les, una d'elles la de Can Bachs i reduint l'àmbit de la UA 1.

El projecte de compensació de la UA 1 entre l'avinguda Francesc Macià i els carrers Josep Martorell i Safareigs, va ser aprovat definitivament pel Ple de l'Ajuntament de Santa Coloma en la sessió del 7 d'abril de 2000, que determina les finques resultants i les obligacions dels propietaris de cessió i urbanització, en fase d'execució. Actualment s'està tramitant l'Estudi de Detall d'Ordenació de Volums d'aquest àmbit.

El Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de Santa Coloma de Gramenet, aprovat definitivament per la Corporació Metropolitana de Barcelona el 26 de febrer de 1987, cataloga l'edificació inicial en la seva fitxa E34 - Can Bachs (tal com recull la documentació gràfica), com una de les mostres tipològiques del caràcter rural de Santa Coloma dels segles XVII i XVIII.

4.- ESTAT ACTUAL

Ja hem comentat que l'edificació actual ha sofert diverses modificacions substancials respecte a la distribució inicial, ja que s'ha anat adaptant als diferents usos. Els afegiments que s'hi van construir la uneixen literalment amb un edifici industrial. Això, juntament amb la construcció de dos blocs d'habitatges de gran alçada que l'envolten, desvirtuen en gran mesura la idea d'ambient rural que podia transmetre, provocant que la casa quedi fora de context.

Per altra banda, cal dir també que la pavimentació amb asfalt d'aquest carrer ha afectat negativament l'edificació, ja que el nivell del terra de la part davantera de la casa va quedar enfonsat mig metre per sota del nou nivell del carrer.

Tot això queda palès en els annexos 1 – "Estudi Històric" i 2 – "Aixecament de l'Edificació actual", on es fa la descripció de l'estat actual de l'edificació i el seu entorn, complementat amb l'annex 3 – "Reportatge Fotogràfic".

Pel que fa a la importància que pugui tenir com a referent per Santa Coloma, hem de dir que l'edifici tampoc té una rellevància especial, ja que ni per les seves característiques ni per la seva història, s'erigeix com quelcom emblemàtic per la ciutat, ni està lligat a la memòria col·lectiva dels colomencs.

L'estat general de l'edificació és molt deficient, donat que aquest edifici fa molt temps que està abandonat i sense cap ús, i pot ser qualificat de ruïnós: les parets de façana, de pedra amb morter de calç, presenten esquerdes importants que ens indiquen que els fonaments probablement són insuficients per la càrrega que han suportat; Els forjats interiors, construïts a base de bigues de fusta i revoltos de rajola, presenten un estat molt deficient, totes les bigues estan corcades i una part important d'aquest forjat ha desaparegut i la resta està apuntalat; La coberta, construïda a base de bigues de fusta, llates, rajoles i teula àrab, presenta, a més a més de la infecció per corcs, nombroses filtracions d'aigua; Els elements de tancament com són les finestres, portes, reixes, etc. estan en un estat pràcticament inservibles o ja no existeixen.

S'han realitzat dos informes tècnics de l'estat actual de l'edificació, un encarregat per la propietat i l'altre realitzat pels serveis tècnics del propi Ajuntament. En ambdós casos es destaca el mal estat de conservació, pràcticament ruïnós, de Can Bachs. A més a més, es destaca la dificultat de qualsevol actuació de rehabilitació, ja que només es podria aprofitar part de les parets de tancament i de càrrega, la qual cosa comportaria un reforçament de la fonamentació i l'enderroc de tots els forjats i de la coberta, per assegurar-ne l'estabilitat. Aquesta rehabilitació seria molt complicada constructivament i representaria un cost econòmic molt elevat. (veure annexos 4 i 5)

Finalment, afegir que aquesta casa, destinada pel planejament vigent a equipament cultural, està envoltada d'un gran espai qualificat de zona verda (el que actualment ocupen les naus industrials colindants) i l'actual plaça dels Safareigs. Així, doncs, la seva situació impedeix la bona connexió de la plaça amb el carrer dels Safareigs i amb l'avinguda Francesc Macià.

5.- PROPOSTA

Per tots aquests motius exposats, es creu convenient la Modificació del Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic, en el sentit de descatalogar l'edifici de Can Bachs, ja que es tracta d'una edificació que no manté l'esperit de Masia amb el qual va ésser concebut i, a més a més, no és factible actualment la seva utilització com equipament.

Posteriorment a l'aprovació del present document, es redactarà una modificació del PERI de Santa Coloma Vella, en el sentit de modificar la qualificació de l'edificació existent per reconvertint-la en zona verda. L'àmbit d'aquesta modificació haurà d'incloure tot el traçat del carrer dels Safareigs fins a la plaça Manent, de tal manera que s'estudiaria la possibilitat de resituar la zona d'equipament com ampliació del complex cultural del Mas Fonollar i es donaria resposta a la problemàtica generada per les afectacions del carrer de Sant Jeroni.

Malgrat la no recuperació de l'edificació, es creu possible i convenient, la pervivència de la memòria històrica del sector, tant de Can Bachs, com del que representaren els Safareigs, lloc de trobada de l'antiga població de Santa Coloma.

Amb aquesta intenció s'ha signat un conveni amb l'empresa propietària de la quasi totalitat del sòl corresponent a la Unitat d'Actuació 1 i al Polígon d'Expropiació 10, per tal de promoure la reactivació, tant urbanística com social, d'aquests dos àmbits, fent una actuació conjunta en benefici de l'interès públic, agilitzant el procés d'adquisició de sòl, facilitant al mateix temps la construcció d'un aparcament soterrani en terrenys públics, en règim de cessió administrativa o cessió d'ús, i millorant l'espai públic del sector, urbanitzant tot l'àmbit afectat, amb les següents condicions:

- L'enderroc es farà sota la supervisió de tècnic competent, amb l'objectiu de realitzar els sondeigs i les prospeccions necessàries per garantir la recollida de la màxima informació que es pugui extreure de l'edifici.
- La urbanització de l'espai públic haurà de contemplar el reconeixement del perímetre de Can Bachs i del traçat del carrer Safareigs, estudiant la possibilitat de mantenir una part de la façana de pedra per absorbir el desnivell de la futura plaça i el carrer dels Safareigs (entre 1 metre i 1,5 metres d'alçada).

AJUNTAMENT DE
SANTA COLOMA
DE GRAMENET

SERVEIS TERRITORIALS
Gabinet d'Acció Territorial

- Es restituirà un element de referència (edicle o pèrgola) en el seu lloc original, referent a la situació, característiques i funcions dels safareigs que van donar lloc al nom del carrer.
- Es situarà un punt d'informació sobre Can Bachs, les seves característiques i el seu paper en la configuració del primitiu nucli urbà del municipi.

Santa Coloma de Gramenet, novembre de 2001

El coordinador del Gabinet
d'Acció Territorial

Miquel Roig i Roch, arquitecte

Vist i plau
El director de Serveis Territorials

Lluís Falcón i Gonzalvo, arquitecte

47

	Generalitat de Catalunya Departament de Política Territorial i Obres Públiques Direcció General d'Urbanisme
Aprovat definitivament per la Comissió d'Urbanisme de Barcelona en sessió de 17 ABR. 2002	
La secretària:	
Mercè Albiol Núñez	

DILIGÈNCIA./

Aprovat inicialment pel Ple de l'Ajuntament, en
sessió celebrada el dia 26 NOV. 2001
27 NOV. 2001
Santa Coloma de Gramenet.

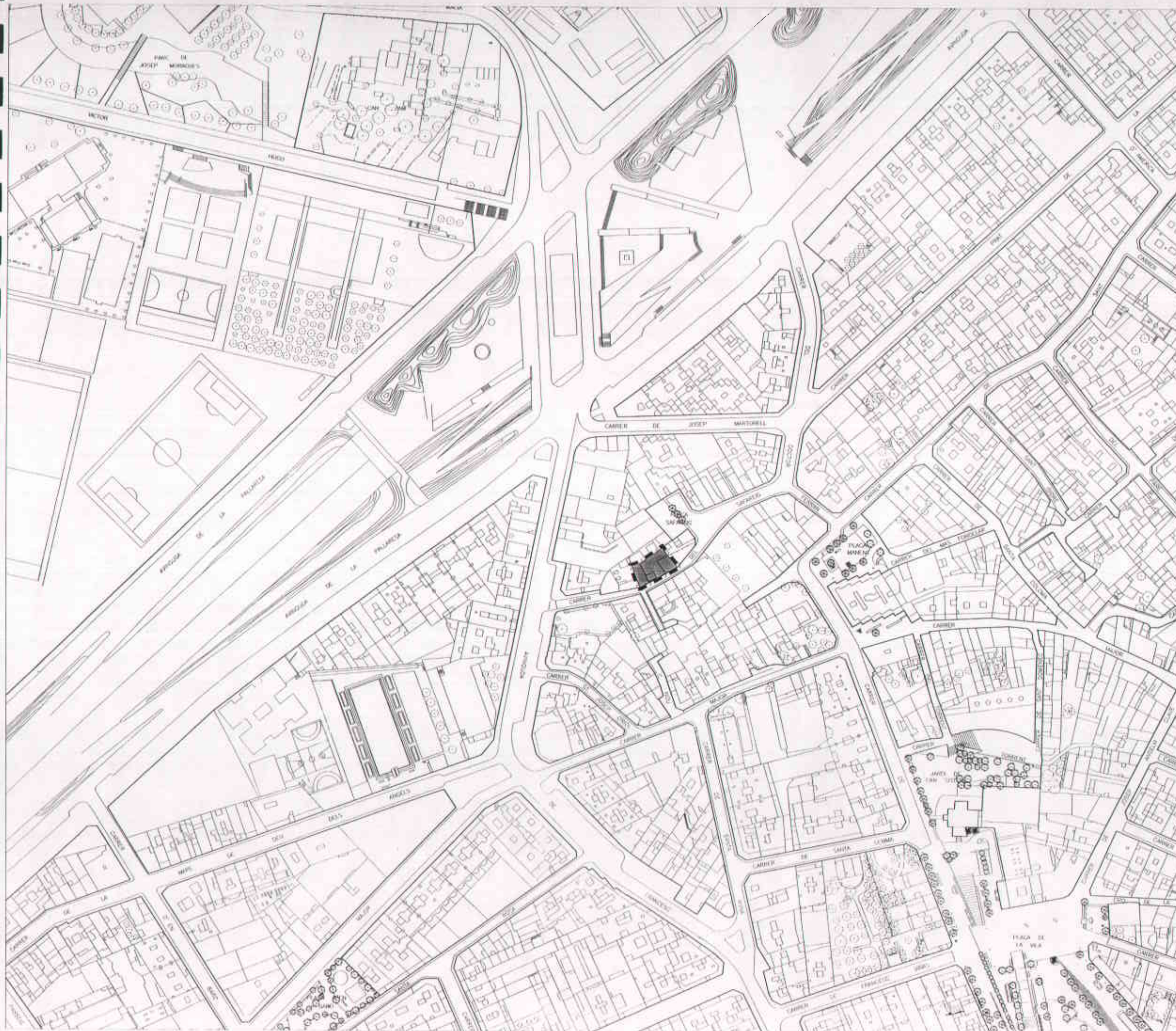
El Secretari General,

DILIGÈNCIA./

Aprovat provisionalment pel Ple de l'Ajuntament,
en sessió celebrada el dia 5 MARÇ 2002
6 MARÇ 2002
Santa Coloma de Gramenet.

El Secretari General,

49

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme

Aprobat definitivament per la Comissió
d'Urbanisme de Barcelona en sessió
de 17 ABR 2002

La secretària

[Signature]

Mercè Albiol Núñez

AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET
Serveis Territorials
Gabinet d'Acció Territorial

MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE
PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

1	
SITUACIÓ	
novembre 2001	1/2000
<i>[Signature]</i>	<i>[Signature]</i>

50

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Aproval definitiva per la Comissió
d'Urbanisme de Barcelona en sessió
de **17 ABR 2002**
La secretària
[Signature]
Mercè Albiol Núñez

AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE GRAMENET
Serveis Territorials
Gabinet d'Acció Territorial

**MODIFICACIÓ DEL PLA ESPECIAL DE
PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC**

2	
PARCEL·LARI ESTAT ACTUAL	
novembre 2001	1/500

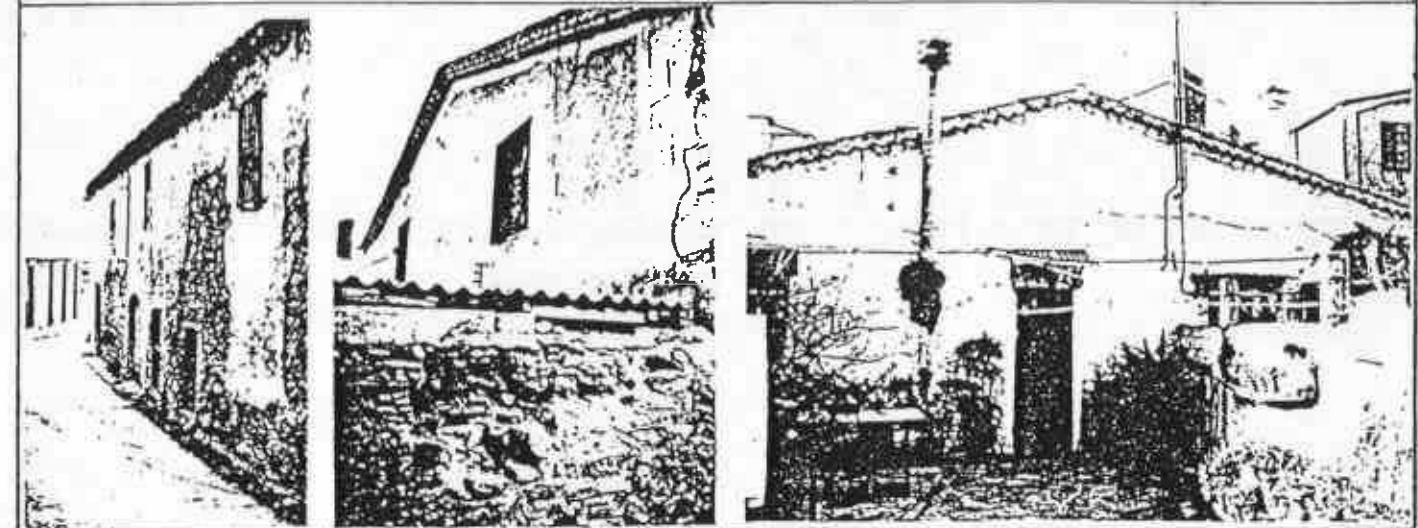
[Signatures]

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ
DEL PATRIMONI ARQUITECTONIC
DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

FITXA D'INFORMACIÓ

DENOMINACIÓ	CAN PASTOR
LOCALITZACIÓ	Carrer del Salareig, 7 i 9
CRONOLOGIA	
AUTOR	
IDENTIFICACIÓ	GRÀFICA / FOTOGRÀFICA

DESCRIPCIÓ Antic mas, probablement del segle XVIII, que consta de planta baixa i pis amb coberta a dues aigües, de teula àrab i formant imbricacions a la cornisa de coronament. Els murs són de pedra i tàpia, arrebossats, amb algunes restes d'esgrafiats. La planta baixa està coberta amb voltes. Molt transformat a causa de les subdivisions que ha patit.

CONTEXT Situat a l'antic nucli

VALORACIÓ Típica casa de pagès, molt senzilla, que constitueix una mostra tipològica del caràcter rural de Santa Coloma dels segles XVII i XVIII.

RÈGIM URBANÍSTIC. PGMOU 14 b

REF. CADASTRAL 7-21/17,19

PROPIETARI

ADREÇA

ÚS Habitatge (una part deshabitada)

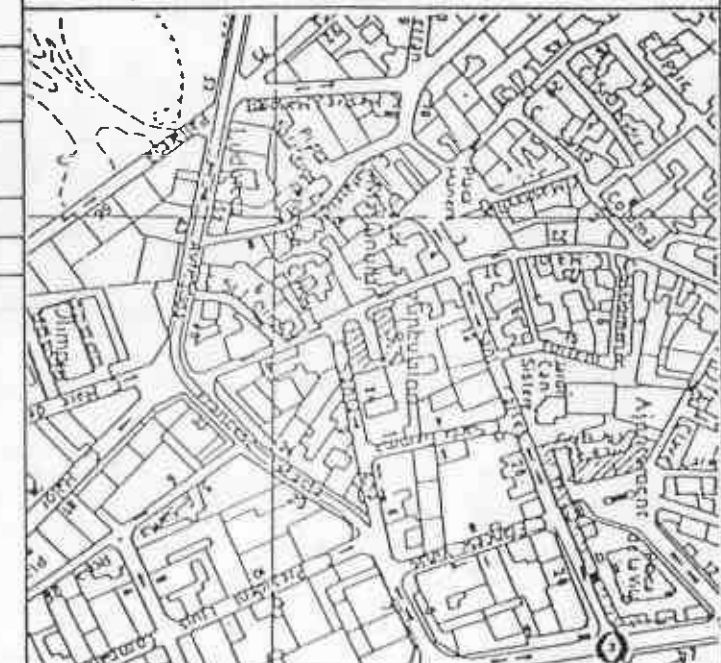
BIBLIOGRAFIA

NOTES

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Aprobat definitivament per la Comissió
d'Urbanisme de Barcelona en sessió de
17 ABR. 2002
La secretària

Mercè Albiol Núñez

EMPLAÇAMENT Escala 1/5000

DENOMINACIÓ	CAN BACS (O BACHS)	E 34
LOCALITZACIÓ	Carrer Safareig, 7-9	

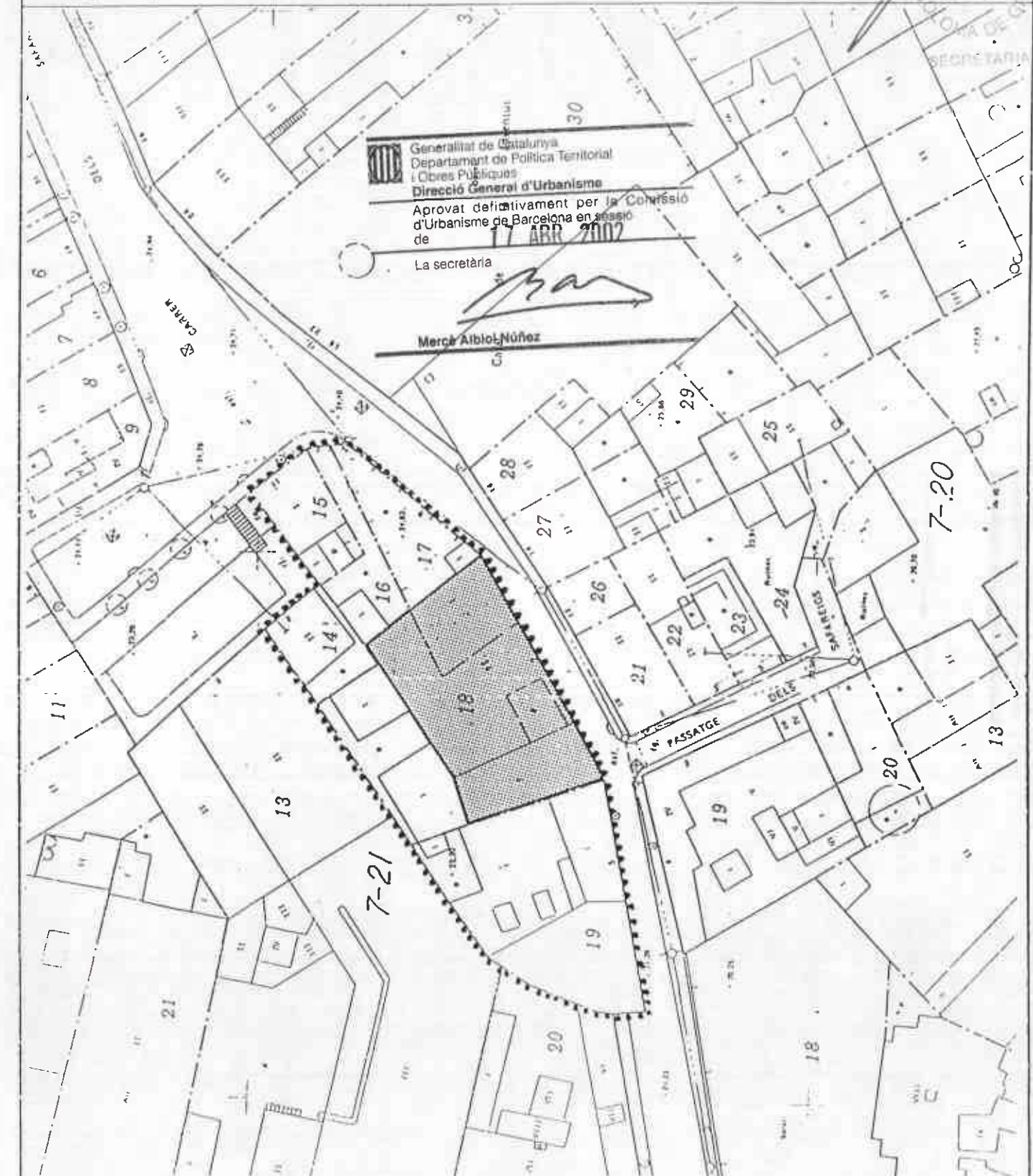
**CORPORACIÃO
METHOPOLI 2 S/A
DE BANCALÔA**

SECRETARIA GERAL

1	ESTAT DE CONSERVACIÓ / IDONEITAT: B:Bé; R:Regular; M:Moltament / A: Adequat; NA: No Adequat
2	CARÀCTER DE LA INTERVENCIÓ: O:Optatiu / P:Preceptiu / N:Normaliu

 53
 CORPORACIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA
 DEPARTAMENT D'ENGINYERIA
 FITXA DE SALVACIÓ
 34

DENOMINACIÓ	CAN. HACS
LOCALITZACIÓ	Carrer del Safareig, 7 i 9

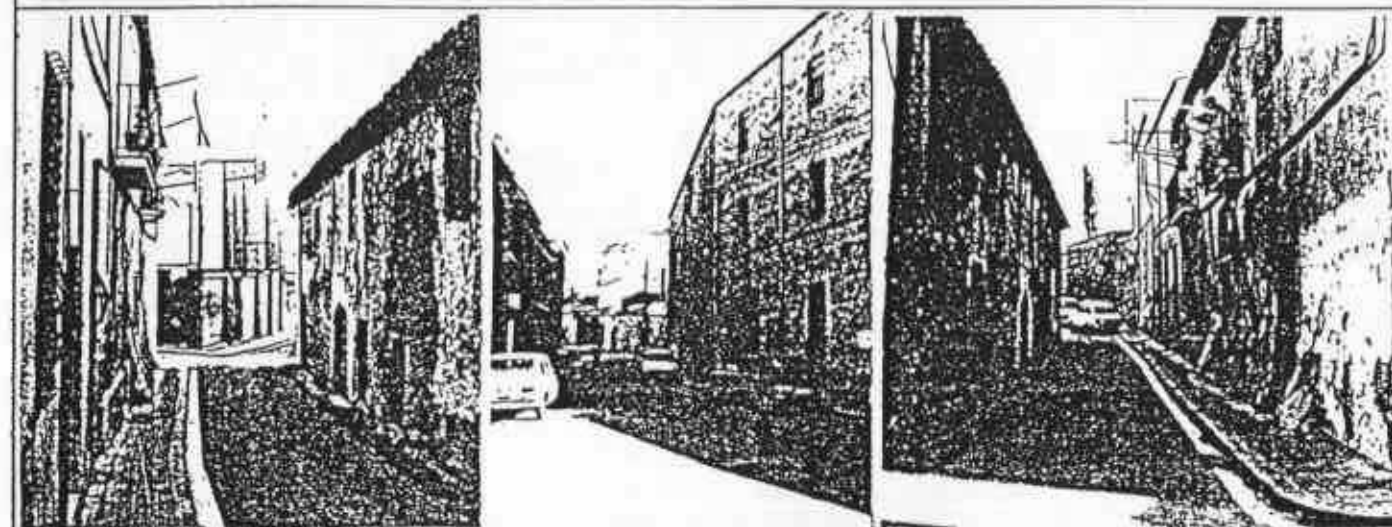
 ELEMENTO EDIFICI

● ● ● ● ● ENTORN

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ
DEL PATRIMONI ARQUITECTONIC
DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

DENOMINACIÓ	Ambient del carrer Safareigs i Passatge Safareigs.
LOCALITZACIÓ	Carrer Safareigs, entre passatge Safareigs i carrer Dr. Ferrer.
CRONOLOGIA	S. XVII-XVIII
AUTOR	
IDENTIFICACIÓ	GRÀFICA / FOTOGRÀFICA

DESCRIPCIÓ Carrer de traçat irregular que s'amplia a la plaça del mateix nom, amb edificis dels segles XVII, XVIII, XIX i XX que han consolidat l'evolució de l'estructura urbana sense malmetre-la, amb poques excepcions. Ha perdut, en canvi, el terra adient, que ha estat canviat per l'asfalt. Carreró sense sortida caracteritzat per edificis, espais lliures i tanques que responen, bàsicament, al tipus de construcció rural. Destaca la del nº 9.

CONTEXT A la zona de la Santa Coloma més antiga. El nº8 del c. Safareigs (= nº2 del Passatge) malmet el conjunt.

VALORACIÓ Constitueixen, amb els carrers Major, Nou, Ciutadella Alta i Mas Fonollar, el nucli més antic de Santa Coloma. Conserva un ambient indicador de l'origen de la ciutat. D'interès històrico-urbanístic i ambiental.

RÈGIM URBANÍSTIC: PGMOU

REF. CADASTRAL

PROPIETARI

ADREÇA

ÚS

BIBLIOGRAFIA

NOTES
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Aprobat definitivament per la Comissió
 d'Urbanisme de Barcelona en sessió
 de 17 ABR. 2002
 La secretària

Marc: Aisiel Núñez

EMPLAÇAMENT. Escala: 1/5000

ESTUDI HISTÒRIC ANNEX 1

16

SECRETARIA

INFORMACIÓ BÀSICA DE L'EDIFICI

DENOMINACIÓ: Can Bacs o Bachs.

PROVÍNCIA: Barcelona

MUNICIPI: Santa Coloma de Gramenet

LOCALITZACIÓ: Carrer del Safareig 7-9. Dintre del nucli urbà.

TIPOLOGIA: Casa rural, situada a l'antic nucli de la ciutat, que consta de planta baixa i pis amb coberta a dues aigües i carener perpendicular a la façana.

ÈPOCA: Segle XVIII.

ÚS ACTUAL: Habitatge i magatzem. Una gran part deshabitada.

PROPIETAT: Privada.

ÍNDEX:

- 1.- Descripció de l'edifici.
- 2.- Evolució històrica.
- 3.- Anàlisi de les parts singulars.
- 4.- Anàlisi de l'entorn.
- 5.- Anàlisi comparatiu amb altres edificis similars de la ciutat i de l'àrea metropolitana.
- 6.- Valoració de Can Bachs com a document històric i bé patrimonial de la ciutat.
- 7.- Notes i fonts de consulta.

1.- DESCRIPCIÓ DE L'EDIFICACIÓ

Can Bachs és una casa rural, construïda al segle XVIII i situada a l'antic nucli de Santa Coloma de Gramenet. Consta de planta baixa i pis, amb coberta feta amb teula àrab a dues aigües i carener perpendicular a la façana principal.

Descripció pel que fa a l'exterior:

Les parets exteriors són de pedra i van ser arrebossades amb morter de calç. La part superior de la primitiva façana principal, encara conserva parts d'un estucat amb imitacions de carreus de pedra.

Aquesta façana està protegida per un ràfec d'uns 50 cm., construït a base de superposicions de totxo massís i teules i que pel seu aspecte i mida és el de més importància de tota la casa.

Col·locat al mig de l'eix de simetria d'aquesta façana, existeix una gran portal rectangular, que tot hi haver estat tapiat per fora, encara és visible des de l'interior. Posteriorment es va obrir una altra porta d'accés més petita, que es va situar a la seva dreta.

També té dues finestres col·locades simètricament i que són les més grans de tota la casa. Es corresponen a la sala i a l'habitació principal.

A aquesta façana s'accedia a través d'un pati tancat amb mur de pedra, que separava físicament la casa respecte al carrer. Avui aquest mur no existeix i el pati s'ha convertit en una petita plaça oberta.

Pel que fa a la façana sud, que limita amb el carrer Safareigs, està composta de pedres, totxos massissos i trossos de teula, lligats entre ells amb morter de calç. Encara queden restes dels revestiments que la cobrien, fets també amb morter de calç. Presenta set obertures amb brancals de totxo massís, disposades sense cap ordre. Sis són actualment finestres i una fa la funció de porta. Tres d'aquestes obertures es corresponen a èpoques posteriors a la de la construcció de la casa i es van obrir arrel de la fragmentació d'aquesta en tres habitatges independents.

La façana posterior, orientada a l'est, està tapada, en part, per dos petits afegits i tancada per un mur de pedra que té les mateixes característiques constructives que la façana sud i que el mur que tancava el primitiu pati d'accés. Aquests tres elements corrien paral·lels al carrer i protegien la casa de mirades indiscretes i de les contínues riudes que es produïen degut al desnivell del vial.

La façana orientada al nord està quasi en la seva totalitat tapada per un gran afegit, que va ser construït en allò que era l'espai immediat a la casa i que, probablement, corresponia a un gran pati o hort. A l'actualitat només resta un petit espai descobert.

Descripció pel que fa a l'interior:

Les parets de càrrega interior són de terra. El paviment de la planta baixa és de rajola de ceràmica manual i es troba per sota del nivell del carrer i de la actual plaça.

Els forjats estan fets de bigues i llates de diferents fustes (pi, pollancre...) i rajoles manuals, encara que, en algunes estances de la casa, també s'aprecien restes de falç sostre de guix i canyís, que pertany a èpoques posteriors.

57

L'escala d'accés a la primera planta està composta per dos trams. El primer és massís i el segon és de volta a la catalana, encara que de factura molt senzilla. Els seus esglaons estan revestits de tova manual.

Com a elements ornamentals, a la sala del primer pis es poden apreciar restes d'un estucat decorat que formava un arrambador, així com una petita fornícula amb arc de mig punt amb empi de pedra, situada en una paret lateral. Les finestres d'aquesta sala i de l'habitació principal tenen festejadors de pedra.

Pel que respecta a la distribució original dir que aquesta s'ha perdut quasi totalment com a conseqüència de la fragmentació espacial. La casa ha estat dividida en tres vivendes independents, la qual cosa ha provocat la redistribució de la quasi totalitat dels espais originals i la construcció de nous envans.

2.- EVOLUCIÓ HISTÒRICA

La història d'aquesta casa, pel que respecta als segles XVIII i XIX, resulta difícil de precisar donat que les principals fonts d'informació de la recerca històrica -arxius públics i parroquials- no han arribat als nostres dies; els arxius municipals de la ciutat van ser destruïts l'1 d'octubre de 1808 durant la Guerra del Francès (1) i l'església vella de Santa Coloma, junt amb la seva documentació, es va cremar el dia 18 de juliol de 1936, durant la Guerra Civil.

Per una altra banda, als arxius històrics municipals consultats -que per les raons abans esmentades contenen informació a partir del segle XIX- no s'han trobat referències rellevants d'aquesta casa. Per tot això i pel que respecta a aquests dos segles, moltes de les dades de que disposem són meres notícies històriques recollides en estudis de caire local, sense que s'indiqui cap base documental de referència, la qual cosa impossibilita el seu contrast amb fonts fiables i fidedignes.

Pel que fa a l'evolució històrica d'aquesta casa durant el segle XX, dir que s'ha pogut compondre a partir de fonts orals que, per raó de veïnatge, van viure la seva evolució molt directament (2).

Tot i la dificultat de la recerca històrica, l'anàlisi de la localització, orientació i dels trets constructius que la caracteritzen, ens proporciona informació que ens permet datar la seva construcció al segle XVIII.

Fins a l'inici d'aquest segle, i al voltant del nucli perieclesial de l'Església Vella de Santa Coloma, construïda l'any 1759, es va anar desenvolupant una àrea de poblament que conformà el nucli urbà més antic de la Santa Coloma actual. Dintre d'aquesta àrea, a l'antic carrer de la Plaça, es troba situada la casa de Can Bachs. Aquest carrer devia el seu nom a que anava a parar a la Plaça de la Vila, on estava situat el vell ajuntament. L'any 1870 i amb la construcció d'uns safareigs públics, aquest carrer va passar a dir-se carrer del Safareig.(3)

La mida de la casa, junt amb el fet que la seva construcció fos bastant austera i gens pretensiosa, l'allunya d'un conjunt d'edificacions importants de l'època i que encara es conserven en el terme municipal. Això ens dona una idea del nivell social dels seus habitants.

Pel que respecta al seu nom, s'han trobat documents on indistintament se li anomena Can "Bacs" i "Bachs". Suposem que, com era costum a les edificacions de caire rural, el seu topònim prové del nom d'algun propietari o masover (4).

La inexistència actual de golfes i d'edificis annexos propis d'una activitat (tallers, corrals...), ens fa impossible establir amb total seguretat que, en els seus orígens, va ser una casa lligada a una explotació agrícola concreta, però per la seva situació i per l'espai que originàriament l'envoltava, molt probablement ho devia haver estat.

Pel que respecta al seu ús, suposem que durant els segles XVIII i XIX es va fer servir exclusivament d'habitatge, conservant la seva distribució original.

Fons orals donen testimoni de molts elements i detalls que existien a la casa i que, amb el pas del temps van anar desapareixent. Així, sabem que al pati davanter hi existia un pou amb corriola que proveïa d'aigua la casa. Al costat d'aquest pou hi havia un safareig rectangular d'una mida aproximada de 2 x 3 m. i d'uns 70 cm. d'alçada. Així mateix, a la tàpia que tancava la casa del carrer per la part davantera, existia una porta d'accés al pati, coberta amb aiguavés de teuladeta, amb brancals de pedra grisa de tipus sorrenc.

Pel que respecta als canvis de la façana, aquestes mateixes fonts ens indiquen que tan les dues finestres com la gran porta rectangular d'accés a la casa, tenien els brancals de pedra i que pel seu interior es tancaven amb pals de fusta que encaixaven en uns petits forats oberts a la pedra. A sobre de la porta, a l'alçada del primer pis, hi havia un altre forat que es tapava amb una fusta, la funció del qual era la de controlar l'accés a la casa.

A la dècada dels anys 40 del segle XX, el Sr. Baró Pallerols -propietari de la important fàbrica de teixits Can Baró i gran col·leccionista d'objectes de caire etnològic-, va comprar els brancals de pedra de les finestres, sense que se sàpiga a quin ús les va destinar.

Però al marge d'aquests apunts concrets, el fet que va marcar molt profundament allò que va esdevenir la història i la realitat actual de Can Bachs, va ser que a començaments del segle XX, la casa es va dividir en tres habitatges independents, la qual cosa va suposar la destrucció quasi total de la seva distribució original. Arrel d'això, la casa va passar a tenir triple numeració de carrer -núm. 5, 7 i 9-, corresponent a les tres vivendes originades.

La número 5 es va establir en allò que havia estat la part davantera de la casa, composta en la seva planta pels patis d'entrada i lateral i pel portal, el qual es comunicava directament amb la cuina. A la primera planta hi havia la sala gran i l'habitació principal i s'accedia per la primitiva i única escala de la casa.

A la casa número 7, la més petita de les tres, i que va ocupar la part central de l'edifici primitiu, s'accedia per una porta nova que es va obrir a la façana sud. Li va correspondre un tros de pati lateral -l'únic que encara està descobert- i s'hi va construir una segona cuina i una escala d'accés a la planta superior, composta per dues cambres. Durant uns anys va estar llogada a diferents famílies.

La número 9 es va construir al seu terç posterior. S'accedia al seu interior per la façana est i va ser la part més fragmentada degut a la construcció de molts envans que la dividien internament. És l'única de les tres vivendes que al llarg de la seva història ha mantingut l'ús exclusiu d'habitatge. Durant uns anys va estar llogada per la família Torrents, que es dedicaven al negoci del transport, fins que, a l'època franquista, van haver de marxar degut a les persecucions que sofrien per les seves idees polítiques contràries al règim. Més tard va ser venuda - suposem que a partir d'una segregació de la casa primitiva- als seus actuals habitants.

Pel que fa als habitatges corresponents als números 5 i 7, les seves històries estan molt lligades a la història de la fàbrica que limita al nord amb la casa de Can Bachs. Al primer terç del segle XX, el Sr. Narcís Font, propietari d'aquesta fàbrica d'adobats, aprofitant que els dos edificis tenien fàcil comunicació, va llogar aquestes dues parts i va construir diferents afegits al pati lateral i d'altres adossats a la façana, per tal de fer-los servir com a magatzem de materials inflamables. També va establir un petit laboratori de composició de colors. Quan l'activitat d'aquesta indústria va cessar, els solars i edificis corresponents a la fàbrica i la casa de Can Bachs van passar a ser propietat del Sr. Tomás i Sais, que la va fer servir com a magatzems i tallerets de les diferents indústries que s'hi van instal·lar a la primitiva fàbrica (pulidors, fusters, mecànics...).

A la mort del Sr. Tomás, les propietats van passar per herència als seus fills, Srs. Francisco i Josep Tomás i Vilaltella, els quals, en data 24 d'octubre de l'any 2000, les van vendre a la societat mercantil "Landscape Europrojectes, S.L.", actual propietària.

L'Any 1985 Can Bachs va ser inclosa en el Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic de la Ciutat.

A l'actualitat la part corresponent al número 5, tot i el seu greu estat de conservació, amb forjats ensorrats i amb reforços i apuntalaments de bigues en d'altres, es fa servir com a magatzem d'una fusteria que encara manté l'activitat en una de les naus de l'antiga fàbrica.

L'ús de la zona corresponent a la vivenda número 7, és totalment nul degut a que es troba pràcticament ensorrada.

3.- ANÀLISI DE LES PARTS SINGULARS

Dintre de ser una edificació modesta i bastant sòbria arquitectònicament, hi ha tres elements que es podrien destacar, dos d'ells per tenir una certa qualitat estètica, i un altre – en el cas que s'arribés a confirmar la seva existència – pel seu valor històric:

-Ràfec:

El ràfec de la primitiva façana principal és un voladís que sobresurt aproximadament mig metro de la línia d'aquesta façana, sent la seva funció preservar-la de l'aigua de pluja. No deixa de tenir cert valor el treball realitzat amb les teules i cairons que la conformen, així com la seva mida, sobretot si es té en compte que la casa es troba situada en una zona geogràfica on el nivell de pluges no és gaire elevat.

-Festejadors:

En el primer pis, les finestres corresponents a la primitiva sala i a la cambra principal encara conserven els festejadors de pedra; un seient a cada costat de la finestra que tenen més o menys la mida del gruix de la paret exterior on es troben ubicats. La raó per la qual els festejadors només existeixen en aquestes dues dependències, es que en les cases rurals i de pagès, la sala, considerada com la peça "de respecte", on s'acollia als amics i parentela i on es celebraven les festes familiars, junt amb l'habitació principal, eren considerades les peces més importants de la casa.

- Hipogeu:

Un altre element remarcable és la suposada existència d'un hipogeu sota Can Bachs (5). Hi ha fonts que així ho indiquen. Segons Joan Vilaseca i Segalés (6) "Al carrer dels Safareigs, o vell carrer de la Plaça, davant del barri d'accés al portal de can Bachs existeix un hipogeu. D'aquesta galeria s'en sap ben poca cosa, pel que fa a precisions. Actualment la casa és en molt mal estat i no l'hem pogut explorar. Sabem però que, des del mur al fons del estable, a l'esquerra de l'entrada, sota els dormitoris de la casa, s'iniciava la galeria o mina, en direcció nord-est i est, a relativa profunditat, accentuada en el transcurs per la pujada del carrer en la direcció citada. Diu que la llargada del passadís podia ésser d'uns 12 a 15 metres, recaient el cambró final a l'indret de can Torà.

Ignorem si la galeria feia algun trencant, si era dreta, o si feia, molt probablement, algun moderat gir a la dreta en direcció d'orient.

Tampoc sabem si hi foren trobats objectes delators. Fa anys que és closa".

En Joan Vicente i Castells (7) va més enllà i la descriu així: "La trajectòria de la galeria a partir de les proximitats de l'església vella, era, probablement, en línia recta, després es torçava en forma angular i anava a parar al celler de la casa".

Si al llarg del temps, i al marge de la funció per la qual van ser construïdes aquestes galeries, les primeres prestatgeries d'aquests passadissos s'han utilitzat com a amagatall en cas de robatori o de guerra i com a fresquer, suposem que el possible hipogeu de Can Bachs hauria servit per funcions similars als habitants de la casa.

4.- ANÀLISI DE L'ENTORN

De l'anàlisi i avaluació de l'entorn destaquen dos factors que incideixen de forma important en la valoració de Can Bachs com a document del passat: per una banda, el testimoni de com es va adaptar la casa al traçat del carrer on s'ubica, i per una altra, en quina mesura li va afectar el creixement urbanístic al seu voltant immediat.

Pel que respecta a la seva adaptació al vial, dir que el carrer Safareigs, on es troba situada la casa de Can Bachs, té el seu origen en un dels nombrosos torrents que existien en el terreny i que amb el transcurs del temps van anar condicionant el desenvolupament urbanístic i l'estructura interna de la ciutat.

Als marges del torrent que començava a l'antic Camí de Montcada i anava a parar a l'actual avinguda Francesc Macià, les edificacions que s'hi van anar construint –entre elles Can Bachs–, van anar seguint el curs d'aquest rieral i conformant un carrer de traçat molt irregular.

Una de les voreres d'aquest carrer Safareigs, a l'actualitat està ocupada en gran part per la façana sud de Can Bachs, pel mur que es perllonga i tanca la façana posterior de la casa, així com per l'espai lliure que ha quedat després de la desaparició de l'antic pati davanter. El fet que aquestes parets s'adaptessin a la curvatura de l'antic torrent, suposa un testimoni històric que ens indica la forma en que s'ha anat originant la traça i configuració dels carrers del nucli antic de la ciutat.

Pel que fa a l'altra vorera del carrer, s'hi observen edificacions corresponents als segles XIX i XX majoritàriament de planta baixa més pis, però que degut a que s'han mantingut en un bon estat de conservació, han anat consolidat l'evolució de l'estructura urbana sense malmetre-la.

Tot i que la visió d'aquestes edificacions i de la façana sud de la casa puguin transmetre una certa idea d'ambient rural, aquesta sensació queda greument afectada per les grans construccions que envolten la casa en la seva cara nord. Els afegiments que s'hi van construir la uneixen literalment amb un gran edifici industrial. Això, junt amb la construcció de dos blocs d'habitatges de gran alçada –un situat just al davant de la façana oest i l'altre al seu cantó esquerra–, la desvirtuen en gran mesura i la deixen sense l'espai lliure que en el seu dia la devia envoltar. Això ha provocat que Can Bachs quedés fora de context i d'escala.

Per una altra banda, dir que la pavimentació amb asfalt d'aquest carrer –que durant molt de temps va ser de pedra– també va afectar negativament a Can Bachs, ja que el nivell del terra de la part davantera de la casa va quedar enfonsat uns 50 cm, per sota del nou nivell de carrer. Aquest desnivell es va agreujant degut a la pujada del vial, arribant a ser d'aproximadament un metre en la seva cara posterior. Això també ha fet que es desvirtués molt la imatge original de l'edifici.

4.- ANÀLISI COMPARATIU AMB EDIFICACIONS SIMILARS DE LA CIUTAT I DE L'ÀREA METROPOLITANA

Tot i que cada edifici en si mateix té uns trets que el fan irreplicable, tant a la ciutat de Santa Coloma de Gramenet com a la resta de l'àrea metropolitana de Barcelona, disposen d'un gran nombre d'edificacions similars a Can Bachs, i que suposen uns bons testimonis de la vida tradicional de la Catalunya de l'època.

A la ciutat de Santa Coloma de Gramenet, destacarem quatre d'entre totes les que disposa el terme municipal:

- El Mas Fonollar, situat al carrer de Sant Jeroni, 1-3 / Carrer Safareigs, 18-22. Té el seu origen al segle XIV però va ser transformat al segle XVIII i rehabilitat l'any 1982. També es troba ubicat al nucli més antic de Santa Coloma de Gramenet i molt a prop de la casa de Can Bachs. Consta de planta baixa i pis, amb coberta a dues aigües i carener paral·lel a la façana principal. És una masia que resulta molt interessant tant per la seva qualitat com a document històric, com -i a diferència de Can Bachs- pel gran espai lliure que l'envolta, a la vegada que es troba en un context no massa degradat. A l'actualitat s'usa com a centre d'activitats culturals.

- La casa situada al carrer Marina 25- Carrer Rafel de Casanova, 42. És un edifici construït al segle XVIII amb estructura de pedra. Consta de planta baixa i pis amb coberta de teula àrab a dues aigües. Respecte a Can Bachs, té el valor afegit de que aquesta casa manté la distribució original, ja que el seu ús sempre ha estat el d'habitatge i ha estat poc transformada. També es troba situada al nucli urbà, i tot i que ha perdut el context rural en què va ser edificada, el seu estat de conservació és bo.

- La casa de Can Mariner, situada al carrer Milà i Fontanals, 10-18, també es pot situar cap al segle XVIII. Al igual que Can Bachs i la casa descrita anteriorment, està formada per un cos principal de planta baixa i pis, amb coberta a dues aigües i ràfec superposat de teula. Un dels trets identificatius, a la vegada que diferenciadors d'aquest mas, és la torre de planta baixa i dos pisos que té enganxada a l'extrem sud-oest, també amb vessants a dues aigües. Suposa igualment un exponent del caràcter rural de la ciutat. En aquest cas, tot i que també es troba al nucli urbà, ha conservat el seu espai immediat. L'estat de conservació de l'edifici va fer possible la seva restauració i reutilització com a centre cívic del barri al que dona nom.

- Can Selva, ubicada al carrer Major 4, també molt a prop del casc antic. La seva construcció també és del segle XVIII i encara conserva elements propis de l'arquitectura rural de l'època. És interessant destacar la seva façana, les voltes interiors i el seu volum. Encara està habitada i es troba en un excel·lent estat de conservació.

A dintre de la mateixa ciutat de Barcelona també trobem exemples similars, com Can Vinyals, que testimonien l'antiga dedicació agrícola de la metròpoli, i que van arribar al segle XX en unes condicions favorables per ser rehabilitades i posteriorment reutilitzades.

A ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona, que al igual que Santa Coloma de Gramenet van sofrir les conseqüències urbanístiques i socials d'un creixement desorbitat, també resten nombrosos exemples de cases i masos d'aquesta època. Així, a Cornellà de Llobregat tenim la casa de Can Maragall. A l'Hospitalet de Llobregat trobem Cal Trabal i la masia de Can Sumarro; ubicada també en el nucli més antic de la ciutat i que manté una tipologia constructiva similar a la de Can Bachs.

Finalment dir que, tant pel que respecta a l'àrea metropolitana de Barcelona com a la ciutat de Santa Coloma, es podrien citar molts edificis similars, que degut a la seva importància testimonial, han sigut mereixedors de la seva inclusió en els plans especials de protecció dels patrimonis arquitectònics de les ciutats a les quals pertanyen.

6.- VALORACIÓ DE CAN BACHS COM A DOCUMENT HISTÒRIC I BÉ PATRIMONIAL DE LA CIUTAT

El plantejament per fer una valoració de l'edifici de Can Bachs parteix de l'anàlisi de la seva doble condició: per una banda com a testimoni informatiu i commemoratiu del passat, es a dir, com a document històric; i per una altra com a objecte arquitectònic en si mateix, amb els seus valors formals, estètics i d'ús.

La seva vàlua com a document testimonial del passat i, per tant, com a bé patrimonial, s'haurà d'establir a partir de la valoració de l'edifici en si mateix, respecte al seu entorn immediat i de la importància que pugui tenir pel conjunt de la ciutat.

De l'anàlisi d'aquests tres aspectes, es desprèn que si bé el Can Bachs original podria haver tingut un valor documental per la ciutat, l'interès històric que el Can Bachs actual pugui tenir ha quedat molt minvat. Les causes que han portat a aquesta realitat són varies:

A nivell d'edifici:

- S'evidencia una desaparició de molts dels elements físics que suporten una gran part de la informació històrica, la qual cosa la converteix en un coneixement pràcticament irrecuperable.
- El grau de deteriorament dels elements que encara li resten es tan greu, que termes com "rehabilitació" o "conservació" es fan difícils d'aplicar, ja que, en aquest cas, la intervenció necessària per "recuperar" allò que encara fos susceptible de recuperació, hauria de ser tan important, que amb tot i en el millor dels casos, el que s'aconseguiria seria una còpia més o menys fidedigna d'allò que en el seu moment va ser.
- El grau de divisió i fragmentació interna a que es va veure sotmès l'edifici per crear tres habitatges independents, junt amb les posteriors i successives adaptacions als usos industrials que ha suportat, ha malmès la seva distribució espacial.
- No existeix cap element material que sigui prou rellevant o que pogués destacar especialment per la seva singularitat com per a recomanar la seva recuperació i/o conservació.

A nivell d'entorn:

- La construcció dels diferents edificis de gran alçada que l'envolten per dues de les seves façanes i dels afegits que es van anar enganxant a la casa, l'han deixat, per una banda, fora d'escala i, per una altra, fora de context i sense l'espai que li era propi. Tot això ha suposat la pèrdua de la informació que ens hagués donat testimoni de les activitats econòmiques i del sistema de vida de les persones que la van habitar i, per extensió, de la Santa Coloma rural de l'època.
- El fet que el nivell del terra de la planta baixa de Can Bachs hagi quedat per sota del nivell del carrer, no només crea problemes de conservació, sinó que l'ha deixat soterrada i li ha restat molta prestància a l'edificació.

Pel que fa a la importància que pugui tenir com a referent per Santa Coloma; em de dir que l'edifici tampoc té una rellevància especial, ja que per les seves característiques i per la seva història, Can Bachs no s'erigeix com quelcom emblemàtic per la ciutat ni està lligat a la memòria col·lectiva dels ciutadans per cap fet concret.

Per una altra banda, dintre del patrimoni arquitectònic de la ciutat, encara hi ha una bona representació de l'arquitectura rural de l'època a la qual pertany la casa i que ens proporciona la informació que el Can Bachs actual ja no ens pot facilitar. Tot això fa que la pèrdua que s'ha produït del seu valor com a document històric i per tant com a bé patrimonial, no suposi una mancança irreparable ni cap buit documental d'aquesta època per la ciutat.

7.- NOTES I FONTS DE CONSULTA

Notes:

- (1).- Segons ho certifica el secretari de l'ajuntament en data 8-9-1854.
- (2).- La principal font d'informació oral ha estat el Sr. Genís Ibáñez i Berruezo, el qual és veí de Can Bachs des de fa 70 anys i ha visitat la casa nombroses vegades.
- (3).- Degut al desnivell d'aquest carrer, que havia estat un petit torrent, les edificacions construïdes als seus marges s'inundaven. Tal i com recull el doctor i historiador local Sr. Joan Vilaseca i Segalés, la més important potser va ser la que es va produir l'any 1937 que va fer que s'ensorrés el terra del celler i s'omplís d'aigua la cambra i tot el curs subterrani d'un hipogeu que sembla existia sota Can Bachs.
- (4).- El Sr. Joan Vilaseca, al seu llibre Història de Santa Coloma de Gramenet durant el segle XIX, pàg. 404, assenyala que també era coneguda per "Can Rateta", de la qual cosa no dóna cap referència ni s'ha pogut contrastar amb altres fonts.
- (5).- Existència que no s'ha pogut constatar degut a l'estat tant degradat en que es troba la casa. Tampoc s'han trobat testimonis de persones que l'hagin visitat. Sobre la funció d'aquestes galeries subterrànies, hi ha diferents hipòtesis, però una de les més esteses és la que les enllacen amb la presència del coterisme a Catalunya, com un lloc de celebració de cultes al marge de la religió catòlica oficial.
- (6).- Vilaseca i Segalés, Joan: Història General de Santa Coloma de Gramenet. Ed. Metropol. Barcelona, 1985, pàgina 188.
- (7).- Vicente i Castells, Joan Vicente: Els hipogeu de Santa Coloma de Gramenet. En la recerca dels seus orígens. Societat d'Història Natural. Sèrie Monogràfica Geografia-Història, núm. 1. Ed. Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord. Santa Coloma de Gramenet, 1999, pàg. 16.

Fons de consulta:

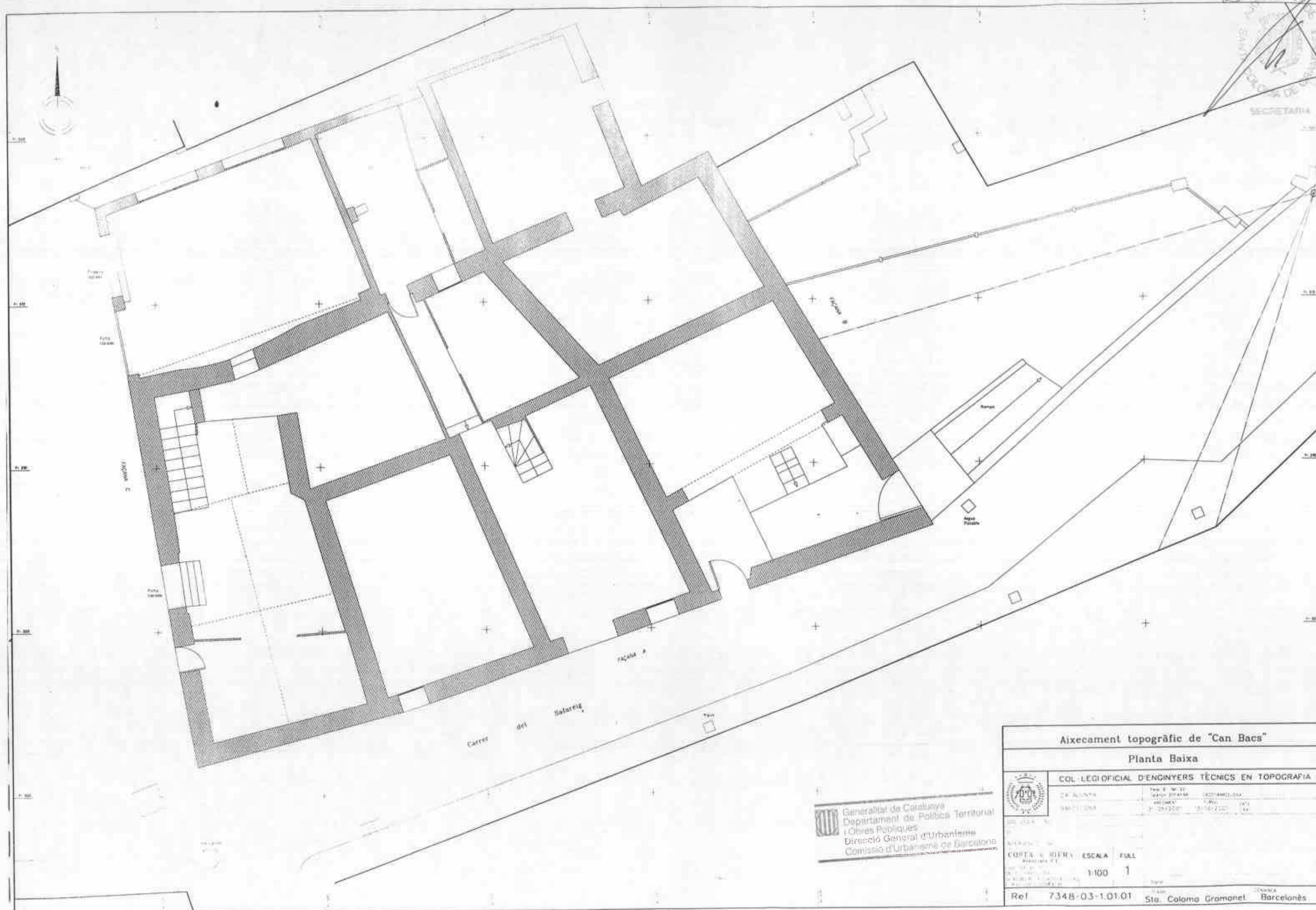
- Arxiu d'Urbanisme de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Permisos d'obres.
- Arxiu Històric Municipal. Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet. Sèries documentals de:
 - . Administració Municipal. Padrons Urbana i Rústega. Anys 1909-1962.
 - . Administració Municipal. Contribució Territorial Urbana. Anys 1923-1948.
 - . Administració Municipal. Contribució Rústega. Anys 1925-1957.
- Díaz i Herrera, Encarna: La Santa Coloma Agrícola. Ed. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Santa Coloma de Gramenet, 1988.
- Gibert, J.: La masia catalana. Origen, esplendor i decadència. Ed. Millà. Barcelona, 1985.
- Vicente i Castells, Joan Vicente: Els hipogeu de Santa Coloma de Gramenet. En la recerca dels seus orígens. Societat d'Història Natural. Sèrie Monogràfica Geografia-Història, núm. 1. Ed. Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord. Santa Coloma de Gramenet, 1999.
- Vila, Marc-Aureli: La casa rural a Catalunya. Cases aïllades i cases de poble. Ed. Edicions 62 S.A., Barcelona, 1980.
- Vilaseca i Segalés, Joan: Història de Santa Coloma de Gramenet durant el segle XIX. Ed. Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Santa Coloma de Gramenet, 1980.

- Vilaseca i Segalés, Joan: Història General de Santa Coloma de Gramenet. Ed. Metropol. Barcelona, 1985.
- Santa Coloma de Gramenet. Guia del patrimoni històric-artístic. Centre d'Estudis i Divulgació del Patrimoni. Barcelona, 1997.

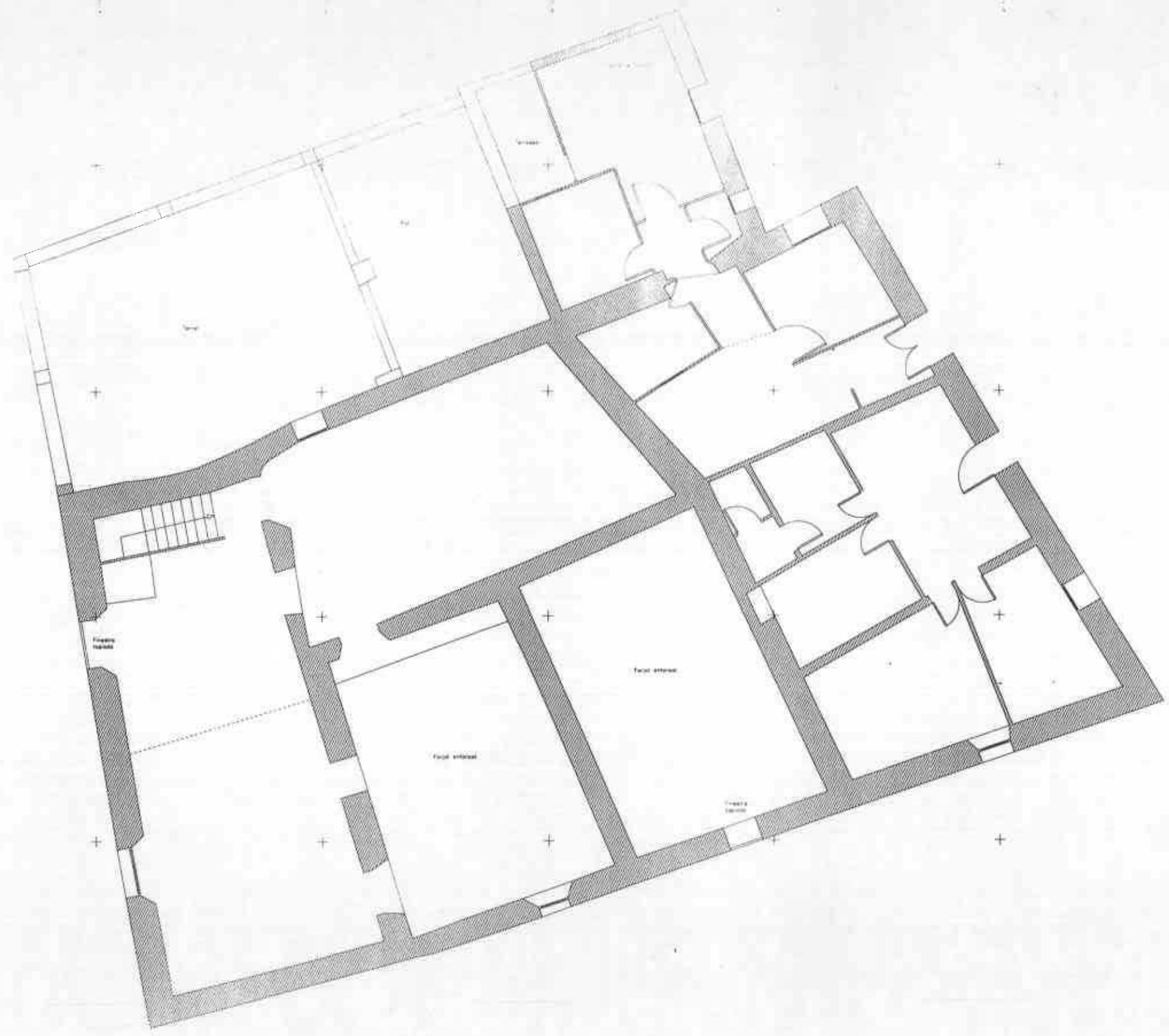
Sg.: Carmina Martínez i Mirón

Barcelona, juliol de 2001

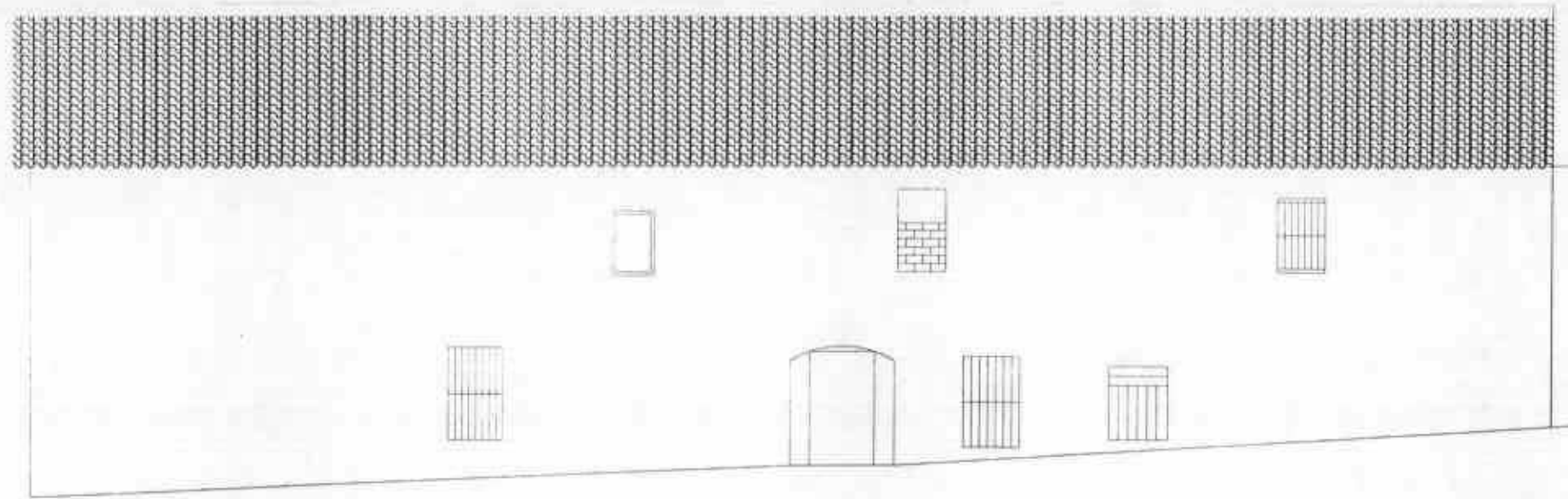
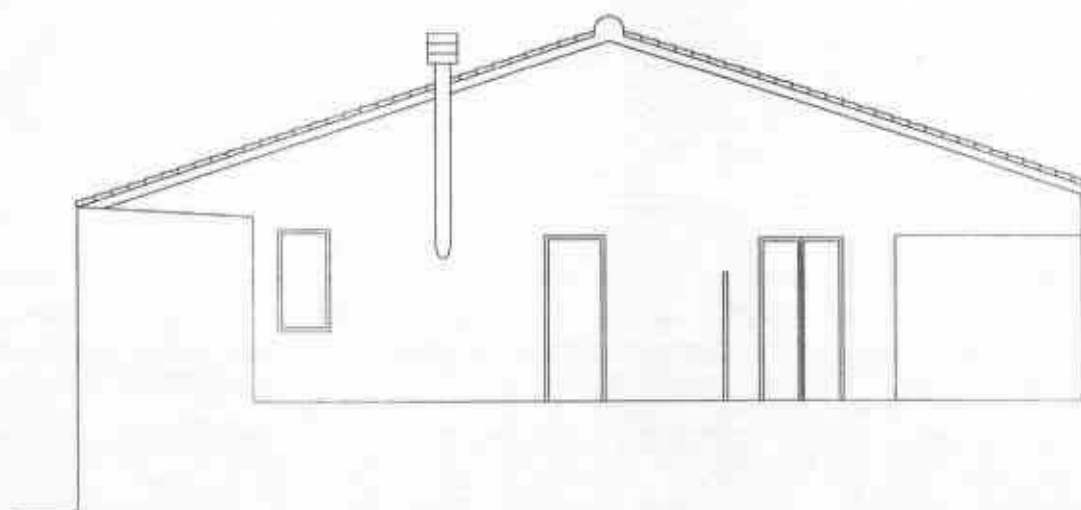
Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

Aixecament topogràfic de "Can Bacs"			
Planta Baixa			
COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS TÈCNICS EN TOPOGRAFIA			
CATÀLUNYA	Prov. de BARCELONA	CATÀLUNYA	BARCELONA
BARCELONA	21-25-2001	21-25-2001	21-25-2001
AUTORIA: CORTA, A. RIERA		ESCALA: 1:100	FULL: 1
Ref: 7348-03-1.01.01		Sta. Coloma Gramanet, Barcelonès	

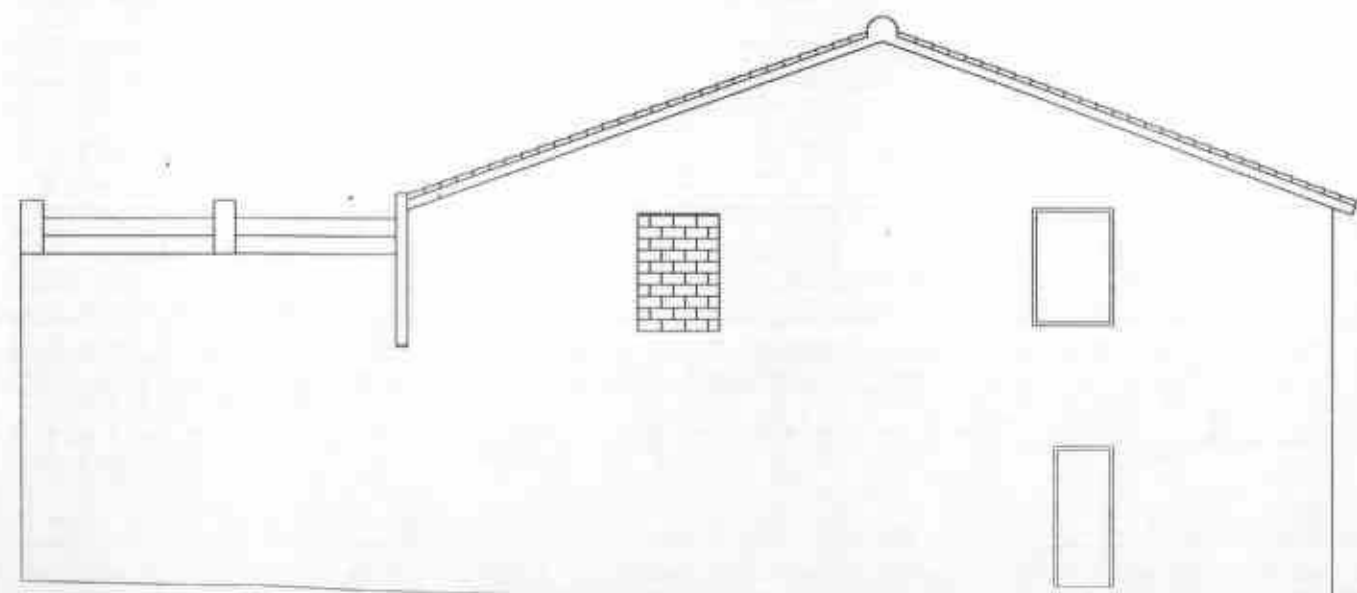

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

Aixecament topogràfic de "Can Bacs"			
Planta Primera			
 COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS TÈCNICS EN TOPOGRAFIA	CATALUNYA	Reg. 1. de 19	ACC. REG. 1. de 19
	BARCELONA	Reg. 1. de 19	ACC. REG. 1. de 19
INTERVENCIÓ DE: COSTA S. HERNÁNDEZ ESCALA: 1:100 FULL: 2			
Ref. 7348-03-1.01.01 Sta. Coloma Gramenet Barcelonès			

FAÇANA

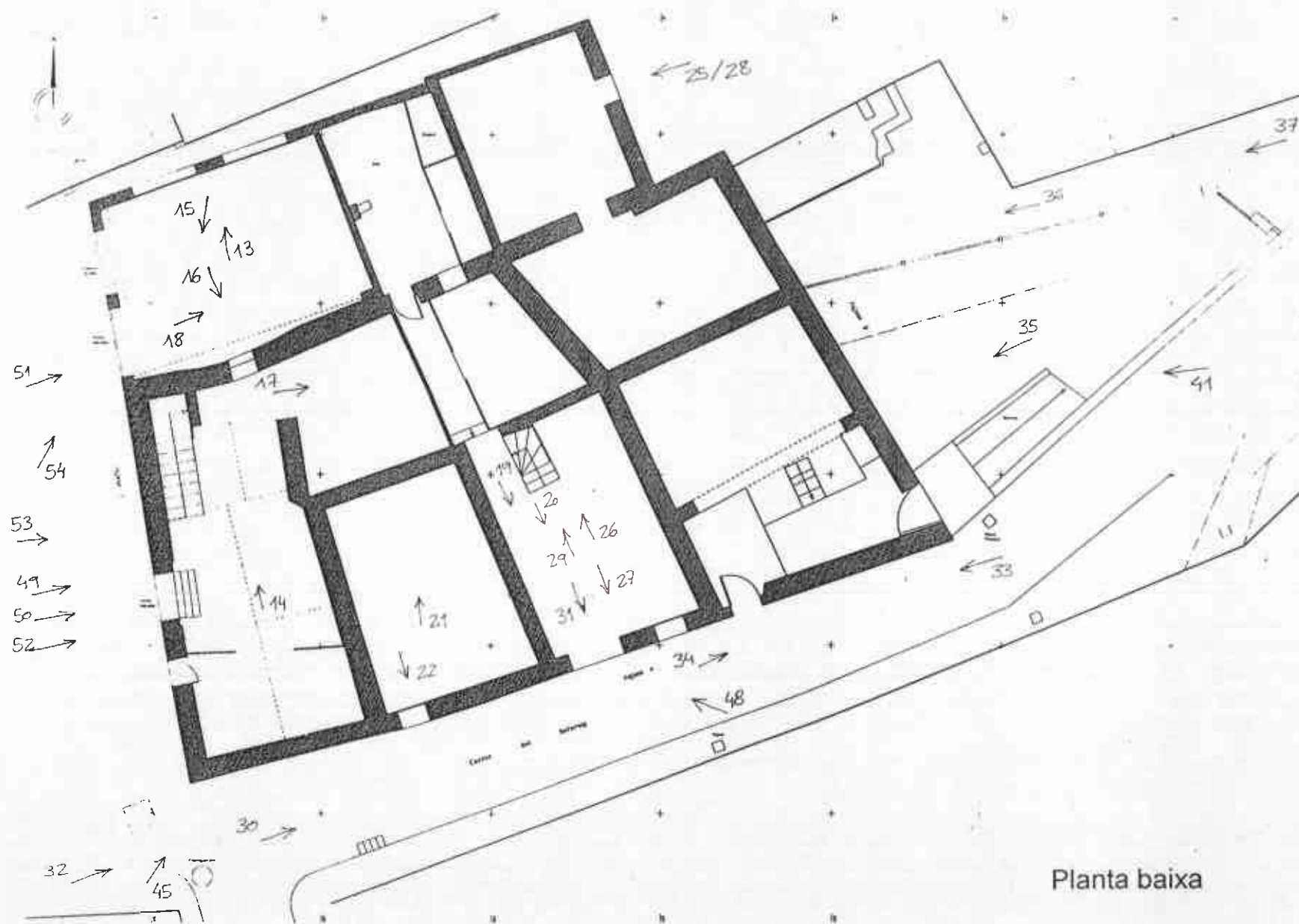
FACANTH 01

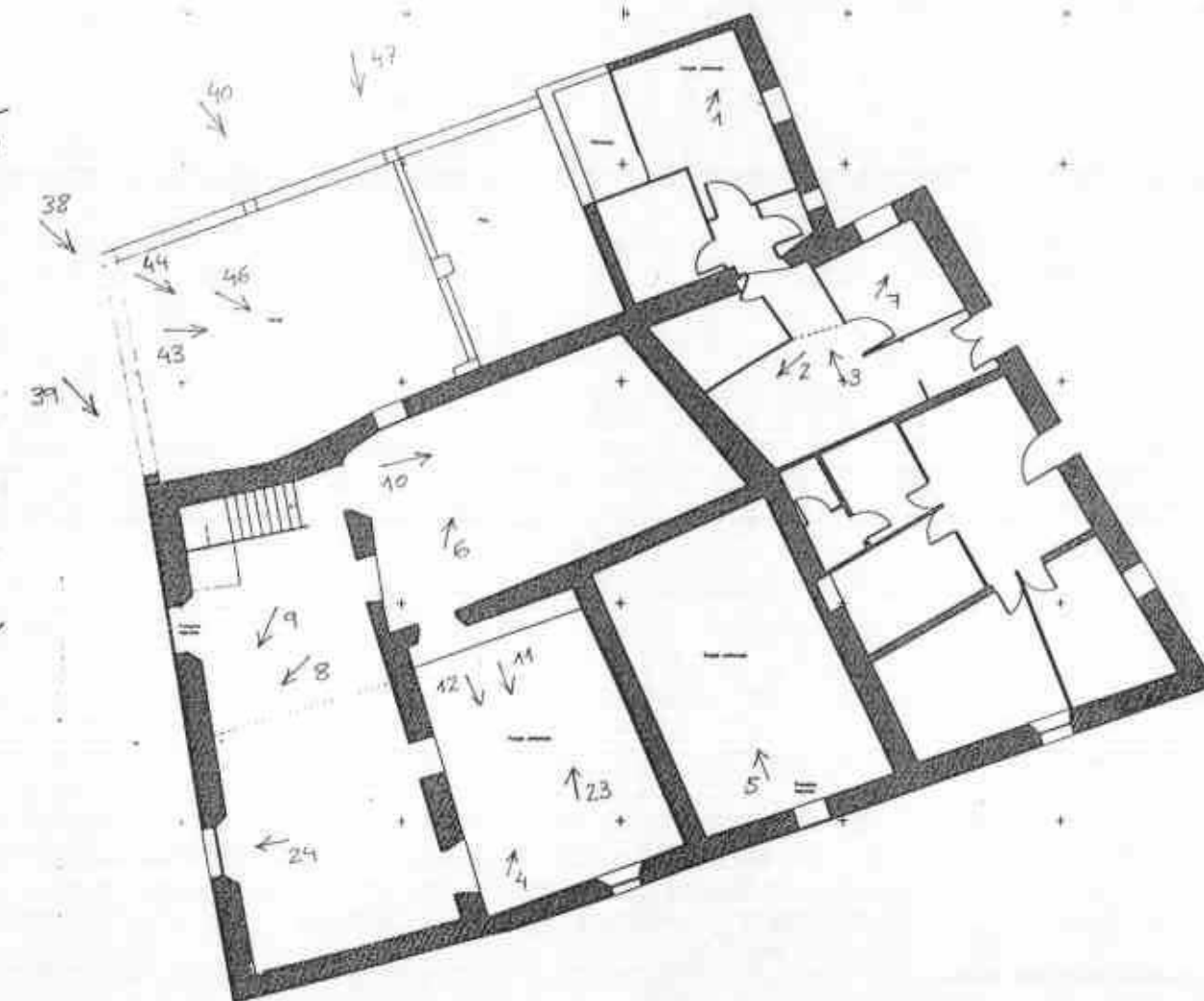
FAÇANA C

Aixecament topogràfic de "Can Bacs"					
Façana A B C					
	COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS TÈCNICS EN TOPOGRAFIA				
CATALUNYA	PROJECCIÓ UTM 30N	ESCALA	DATA		
PARCEL·LA	1 DE 200	1 DE 200	DATA		
COL·LEGIAT: Sr. E.					
INTERVENIÓ: Sr. COSTA & RIERA Associats SL	ESCALA FULL				
FECHA SIGLA SIGNATURE: Sr. COSTA & RIERA SL	1:100 3				
Ref. 7348-03-10101	Sra. Coloma Gramanet			CONCEPTE Barcelona	

REPORTATGE FOTOGRÀFIC ANNEX 3

Planta baixa

Planta primera

1

2

3

68

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

4

5

6

Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

7

69

2
DE GRAMENET
ETARIA

8

Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

9

10

11

70
 SECRETARIA DE
 POLÍCIA DE GRANENET

12

13

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Divisió d'Urbanisme de Barcelona

14

15

16

Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

17

18

19

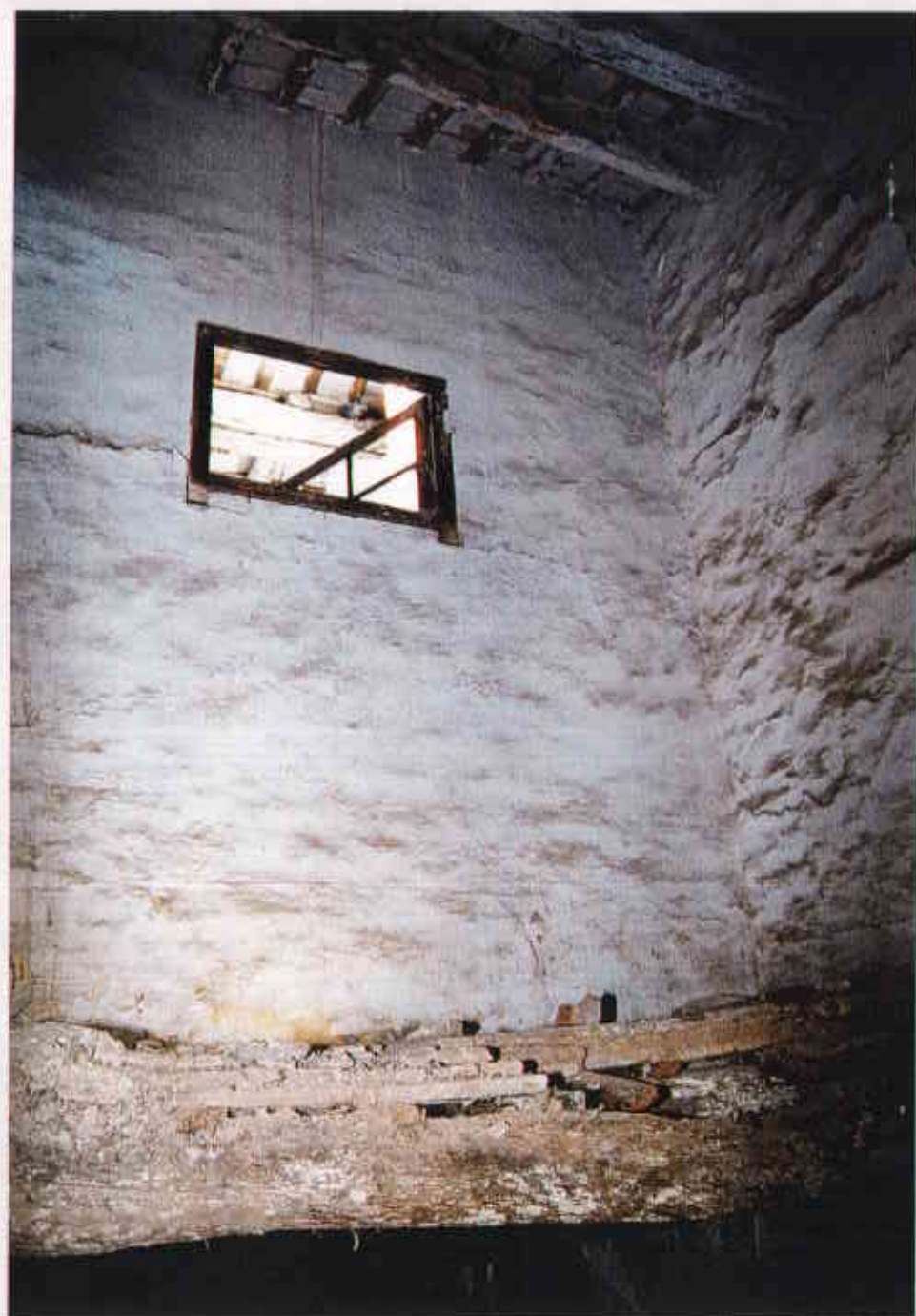
20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

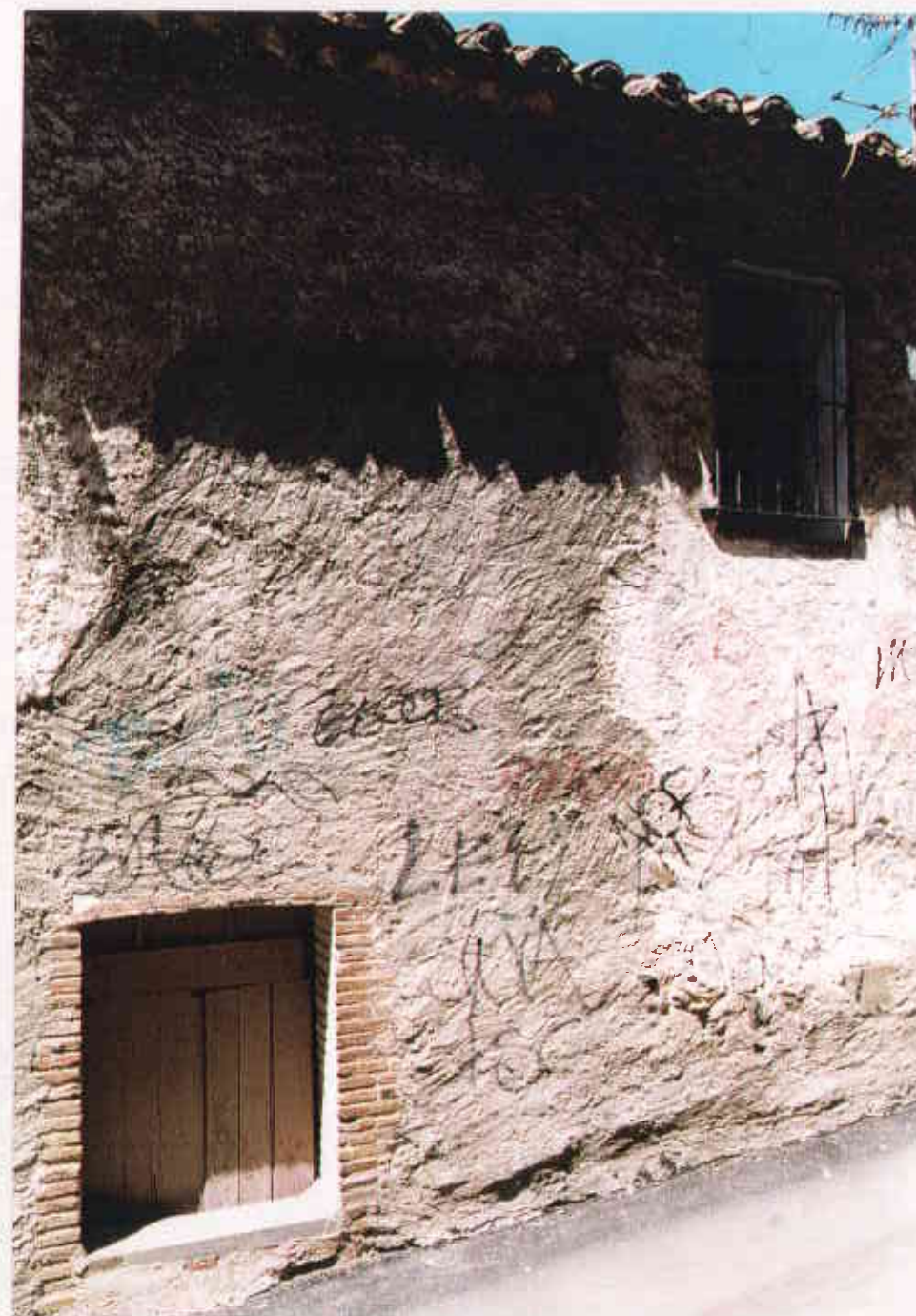
31

32

33

34

77
 SECRETARIA

Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

35

36

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

37

38

78

ARXIU DE
DE GRAMENET
ETÀRIA

39

40

41

Departament de Política Territorial
 i Ciutats Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

42

43

44

45

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

80

SECRETARIA

46

47

48

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Consell d'Urbanisme de Barcelona

49

50

51

52

53

54

Data del present escrit	18/09/01
Núm. Expedient :Informe	can bacs01.doc

Arrel de la visita de inspecció i de la documentació que obra en el nostre poder, el tècnic sota signat emet el següent
INFORME

ASSUMPTE :

Visita de inspecció	Emissió d'informe referent als elements constructius i estructurals.
Adreça del lloc de la inspecció	Carrer del Safareig 7-9, Can Bacs
Peticionari	Ajuntament
Propietari	Ajuntament

En data de 18/09/01, un cop visitat l'edifici anteriorment esmentat per tal de poder realitzar inspecció ocular del lloc i així poder emetre informe referent a l'estat de conservació i possibilitats d'ús de l'edifici, en especial d'aquells aspectes constructius i estructurals del mateix es pot observar que :

1.- Genèricament l'edifici s'organitza en planta baixa i planta pis, el seu sistema estructural es a base de parets de carrega a d'obra de fàbrica de pedra de maçoneria no carejada agafada amb morter de calç i forjats a base de bigues de fusta de pi parcialment carejades, els espais d'entrebogat estan coberts amb encadellat ceràmic de doble fulla, el qual rep un paviment que actualment es a base de peces de morter hidràulic.

L'edifici s'organitza amb tres cruïes a la part posterior i quatre a la part de carrer

2.- Del sistema estructural:

2-a. Subsistema parets de carrega:

Presenta genèricament un estat acceptable amb tant sols petites esquerdes a l a cantonada entrant esquerra de l'edifici.

En el transcurs del temps es pot observar que ha patit processos de modificació de les obertures a carrer.

2-b. Subsistema forjats:

Són sens dubte els elements que mes han patit el transcurs del temps, genèricament presenten un estat ruïnós amb esfondraments parcial, apuntaments preventius i operacions d'estintolaments realitzats en el transcurs de la seva vida, en alguns casos aquest presentant també un estat molt degradat. Les bigues de fusta, en tots els casos, presenten lesions greus per atacs de xilòfags i fongs, amb pèrdua notable de la seva capacitat portant i que en qualsevol cas no poden servir de suport estructural.

2-c. Subsistema coberta:

presenta un estat de conservació regular amb zones de desaparició de les teules i/o de teules trencades, amb aparició de filtracions de manera localitzada, el seu sistema de suport estructural pateix de les mateixes patologies que el forjat.

3.- Del sistema d'instal·lacions:

Aquest s'ha pogut observar que és totalment inexistent

Per tal de poder emetre conclusions sobre l'estat general de l'edificació i la possible idoneïtat de quelcom operació de rehabilitació s'annexa al present informe full valoratiu de l'apreciació de l'estat de l'edifici. Les diferents valoracions recollides en aquest annex són fruit d'apreciacions extretes de diverses publicacions i estudis realitzats per l'I.T.E.C.

De tot plegat es conclou que l'edificació existent, en tots aquells aspectes que motiven l'actual informe, presenta un estat molt deficient, e inadequat a quelcom ús que es pogués plantejar.

 Signat, Joan Badosa i Escrigas, Arquitecte
 Coordinador d'Urbanisme.

DILIGÈNCIA/

Aprovat inicialment pel Ple de l'Ajuntament, en sessió celebrada el dia **26 NOV. 2001** Santa Coloma de Gramenet, **27 NOV 2001**

El Secretari General,

DILIGÈNCIA/

Aprovat provisionalment pel Ple de l'Ajuntament, en sessió celebrada el dia **- 5 MARÇ 2002** Santa Coloma de Gramenet, **- 6 MARÇ 2002**

El Secretari General,

 Generalitat de Catalunya
 Departament de Política Territorial
 i Obres Públiques
 Direcció General d'Urbanisme
 Comissió d'Urbanisme de Barcelona

DIAGNOSI I VALORACIO A LES OBRES DE REHABILITACIO D'EDIFICIS FITXA DE PRE-DIAGNOSI

CONDICIONS ESTATIQUES	PUNTS	COBERTA	+	PARETS DE CARREGA	+	SOSTRES	+	ESCALES	=	TOTALS P.
sense lesions	1	☐		☐		☐		☐		☐
petites lesions	2	☐		☒		☐		☐		☒
lesions notables	3	☒		☐		☐		☐		☐
parcialment destruït	4	☐		☐		☒		☐		☐
totalment destruït	5	☐		☐		☐		☒		☐
										TOTAL ☒

ACABATS EXTERIORS		FUSTERIA	+	REVESTIMENTS I ELEMENTS D'ACABAT	
bon estat/renovació recent	1	☐		☐	☐
estat acceptable	2	☐		☐	☐
estat regular/deficient	3	☒		☒	☒
estat molt deficient	4	☐		☐	☐
					TOTAL ☒

ACABATS INTERIORS		PARETS	+	TERRES	+	FUSTERIA INTERIOR	
bon estat/renovació recent	1	☐		☐		☐	☐
estat acceptable	2	☐		☐		☐	☐
estat regular/deficient	3	☐		☒		☒	☒
estat molt deficient	4	☒		☐		☐	☐
							TOTAL ☒

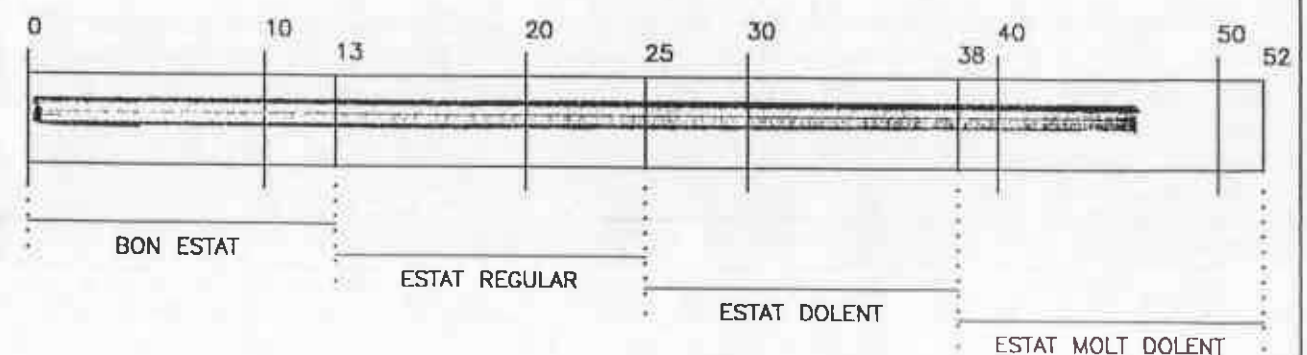
INSTAL·LACIO D'AIGUA			
bon estat/renovació recent	1	☐	☐
instal·lació vella/def. puntual	2	☒	☐
no n'hi ha/estat molt deficient	3	☐	☐
			TOTAL ☒

INSTAL·LACIO D'ELECTRICITAT			
bon estat/renovació recent	1	☐	☐
no n'hi ha/estat molt deficient	2	☒	☐
			TOTAL ☒

INSTAL·LACIO SERVEIS HIGIENICS			
instal·lació completa (peces i cambra) dintre del habitatge	1	☐	☐
instal·lació incompleta peces dintre del habitatge	2	☐	☐
serveis higièncs fora del habitatge	3	☐	☐
absència de serveis i xarxa de desguiss	4	☒	☐
			TOTAL ☒

INSTAL·LACIO DE CALEFACCIO			
bon estat/possible col·locar-ne una de tipus elèctric	1	☐	☐
existent en estat regular	2	☐	☐
no n'hi ha/mal estat	3	☒	☐
			TOTAL ☒

NUM TOTAL DE PUNTS ☒

Puntuació dins del camp del bon estat
" " " " " molt dolent
Estat regular o dolent

viàble l'actuació de rehabilitació
" " la substitució de l'edifici
passar a diagnosi

18/09/01

[Signature]

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

INFORME SOBRE L'ESTAT ACTUAL DE L'EDIFICI DE CAN BACS ANNEX 5

PEP BONET, ENRIC STEEGMANN I IGNASI TIANA, Arquitectes del Projecte del conjunt edificatori situat a la plaça Nova – carrer del Safareig – Avda. Francesc Macià – Josep Martorell de Sta. Coloma de Gramenet, emeten el següent:

INFORME SOBRE L'EDIFICI CATALOGAT ANOMENAT "CAN BACS"

1. Antecedents.

L'edifici anomenat "Can Bacs" està emplaçat al carrer del Safareig, 7 – 9 de Santa Coloma de Gramenet i està catalogat pel Servei de Catalogació Patrimonial de la Generalitat de Catalunya. Es tracta d'una edificació antiga construïda amb murs de pedra, estructura de bigues de fusta i revoltons i coberta de teula àrab. Consta de planta baixa amb diferents nivells de paviment i una planta primera que ocupa part de la superfície de la planta baixa.

2. Configuració arquitectònica.

L'edificació té una configuració arquitectònica de planta trapezoïdal irregular, consta de planta baixa i una planta pis i les parets de càrrega són de pedra col·locada amb morter de calç. Els forjats són a base de bigues de fusta de secció circular o bé rectangulars i revoltons realitzats amb rajola. La coberta té una estructura de bigues o bé cavalls de fusta, llates de fusta, rajola i teula àrab. Als plànols de l'aixecament topogràfic que s'adjunten es pot veure la distribució de l'edifici. També hem de indicar que la configuració inicial de l'edifici ha estat modificada per els diversos usuaris del mateix, tapant finestres, canviant cobertes de teula per fibrociment, etc.

3. Estat de l'edificació.

L'estat general de l'edificació és molt deficient donat que aquest edifici fa molt temps que està abandonat i sense cap us i pot ser qualificat de ruïnós.

En una visita de inspecció realitzada a l'edifici es va poder constatar el mal estat de tots els elements constructius del mateix, els quals descriurem a continuació acompanyats de documentació fotogràfica.

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Urbanisme
Comissió d'Urbanisme de Barcelona

INFORME SOBRE L'ESTAT ACTUAL DE L'EDIFICI CATALOGAT "CAN BACS"

CARRER DEL SAFAREIG, 7 – 9
SANTA COLOMA DE GRAMENET

SETEMBRE 2001

3.1. Façanes i parets de càrrega.

Les parets de les façanes son, en general, de pedra amb morter de calç i presenten parts arrebossades i d'altres amb la pedra vista. També hi ha parets realitzades amb fàbrica de totxana i alguna zona de paret de tàpia.

Les parets presenten esquerdes importants que ens indiquen que probablement els fonaments deuen ser insuficients per a la càrrega que han de suportar.

A les fotografies Num. 1 al 12 és pot comprovar l'estat de les parets de les façanes de l'edificació.

3.2. Forjats i cobertes.

Els forjats interiors de la planta primera estan construïts a base de bigues de fusta i revoltos de rajola, el seu estat es molt deficient donat que pràcticament totes les bigues estan corcades i en varies zones aquest forjat ha caigut en un percentatge aproximat del 60% del total i en altres estan acodalades amb una estructura metàl·lica per la part inferior. Les fotografies numerades del 13 al 22 indiquen amb detall l'estat pràcticament ruïnós dels forjats.

La coberta està construïda a base de bigues de fusta, llates, rajoles i teula àrab, també s'ha pogut comprovar que les bigues estan en un estat molt deficient donat que la majoria estan també infectades pels corcs, tant es així que estan acodalades en nombroses zones de la mateixa. També hem de fer esment que la coberta presenta nombroses filtracions d'aigua.

A la documentació fotogràfica adjunta es pot comprovar l'estat de les cobertes en les fotografies numerades del 23 al 36.

3.3. Elements de tancament.

Els elements de tancament com son les finestres, portes, reixes etc. estan en un estat pràcticament inservibles o be ja no existeixen; això es pot comprovar a les fotografies numerades del 37 al 48 que s'adjunten a aquest informe.

4. Conclusions.

Com a conseqüència de tot lo exposat i donat el mal estat de conservació de l'edifici, hem de fer esment de que en qualsevol actuació de rehabilitació per tal d'aconseguir les condicions mínimes d'habitabilitat, no més és podria aprofitar part de les parets de tancament i de càrrega i per tant les actuacions a realitzar comportarien la necessitat de reforçar els fonaments, enderrocar i tornar a construir tots els forjats per tal de poder certificar-ne la seva estabilitat i refer totalment la coberta de tota l'edificació.

També és important fer esment que una actuació de rehabilitació com la indicada en el paràgraf anterior seria molt complicada constructivament i representaria un cost econòmic molt elevat.

Barcelona, 21 de setembre de 2001.

PEP BONET & ASSOCIATS, S.L.

ENRIC STEEGMANN

IGNASI TIANA

DILIGÈNCIA./

Aprobat inicialment pel Ple de l'Ajuntament, en sessió celebrada el dia 26 NOV. 2001

Santa Coloma de Gramenet, 27 NOV. 2001

El Secretari General,

DILIGÈNCIA./

Aprobat provisionalment pel Ple de l'Ajuntament, en sessió celebrada el dia - 5 MARÇ 2002

Santa Coloma de Gramenet, - 6 MARÇ 2002

El Secretari General,

